

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Munkára való nevelés.

A politikai küzdelmekbe nem elegyedünk. Feladatunk a szociális kérdések ismertetése és megvitatása, különösen a helyi és vidéki köz- és társadalmi élet aktualis mozanatainak bírálata, mérlegelése s lehető helyes irányítása. Ebben a tevékenységi körben hálásabb, a közre áldásosabb munkát végezhetünk s igyekszünk teljesíteni, mint az országos sajtó által ismertetett s pártállások szerint vitatott politikai eseményeknek szűkre szabott keretbe szorított utólagos, tehát az újdonság ingerével sem bíró megemlékezésével végeznünk.

Számtalan vitális kérdés nyomul homlokterbe, mely becses anyagát képezi a jelzett irányban való megvitatásnak. Ilyen a munkára való nevelés, melynek hangoztatására soha sem volt több szükség, mint — némely dolgainkban tulságosan reális törekvésű — korunkban.

Azt mondják — és nem egészen ok nélkül — hogy a család és iskola versenyez a gyermek testi és szellemi erőinek kimélésében, ami inkább beteges jelenségre, mint helyes nevelői eljárásra vall. Mások ismét azt vitatják — és igazuk lehet —, hogy a gyermek fejlettségét meghaladó szellemi munkával a testi fejlődés rovására tuleröltetik a növendéket s így a gyermek izmait tulságosan elpuhítjuk, holott az volna a helyes nevelés dolga, hogy megedzzük, megerősítsük a munkára, nehogy a nagy kenyértusában könnyen eltapossák. Szinte lehetetlennek tartjuk, a gyermeknevelésre nézve helyes princípiumot, általános szabályt felállítani, tudva azt, hogy csaknem minden egyes

gyermekkel szemben más- és más nevelési rendszer volna alkalmazandó az illető testi és szellemi képességének, hajlamának s fejlődő tehetségeinek figyelembe vételével.

Egy irányelvet azonban meglehet állapítani és ez az, hogy neveljük a gyermeket úgy, hogy elég erős legyen megküzdeni az életfoglalkozás nehézségeivel. Mert a mindennapi tapasztalás igazolja, hogy míg a szabad pályákra, ahol az izmos munkaerőt, kitartást, fáradságot és nem csüggedő ambíciót, jólét és közbecsülés honorálja, nincs elég képzett és tetterős emberünk, akik felvennék a harcot a munka porondján s küzdenének meg feszített erővel a pálmáért; addig egész proletárhad ostromolja a hivatalok kapuit, amelyen belül szegényes fizetés s vajmi kevés elismerés vár rájuk. Testet sorvasztó, lelketölő gépmunka s a kijáró csekély, de biztos fizetés csábítja az életküzdelemre gyáva, elpuhult és képtelen ifjúságunkat. Inkább gép akar lenni, mint bajnoka a szabad küzdelemnek és munkának. Alkalmazást keres, mert rá van utalva, de minden testi és lelki erőfelfejtés, izzadás és fáradalom nélkül. Szépnek tartja küzdeni izzó erővel a szabad pályán, de valami leküzdhetetlen varázsa annak a kényelmesebbnek látszó életnek, amelyet a hivatalok falain belül élhet békés pipaszó mellett.

És ez a nevelés hibája, mely a szociális élet képét állítja elénk. Nem neveljük, nem erősítjük a gyermeket a komoly munkára, holott már a gyermekjátékoknál arra kellene gondolkunk, hogy a játék egyuttal hid a való élet munkásságához. A gyermeknek egyéni és veleszületett, vagy környezete életéből utánzott vonásai a játéknál mutatko-

nak legőszintebben és legközvetlenül. Bár nehezen esik is, még sem szabad a gyermek lelkét egészen oda engedni játékaival annak a szép meseországnak, melynek alakjai neki tetszenek. Át kell onnan vezetgetni már játékaival a valóságos életbe, nehogy tulságosan odaadja magát képzeletének, ami sok hazugsággal keserítheti meg későbbi életét. Erre egyetlen mód van: a munka a játékban.

Ugyanez a rendszer és irányelv követendő a gyermek fejlődéséhez képest, testi és szellemi képességéhez mérten, hogy a munka ösvényére vezetve, testben és lélekben megerősödve szilárdan megállja helyét a küzdő élet nehéz tusájában.

A család kezdje meg már a gyermekjátékokkal a komoly munkára nevelést, az iskola folytassa, — akkor nem lessz annyi hivatalos kereső, tengerre szálló, társadalmi reformoktól boldogulást váró szegény és elégtelen ember.

— Mens sana est in corpore sano. Erő és ügyesség fejlesztésével izmosodik a gyermek s oda kell hatnunk, hogy fizikai munkára edzett ép testben szellemi munkára képes ép lélekkel tudjon dolgozni.

Menjünk előre!

Csak pár héttel ezelőtt volt szó lapunkban arról a rohamos haladásról, a melyet látunk úgy Petrozsény, mint az egész Zsilvölgy fejlődésében. Rámutatunk arra a szellemi nívóra is, melyet ugyszólván pár év alatt teremtett meg az a vezető szellem, a mely kellő komolysággal s nagy jóakarattal nagygyá s közismertté akarja tenni hegyes vidékünket. A mikor ezekre rámutattunk abbéli reményességünknek adtunk kifejezést, hogy ez a nagyszerű fejlődés nemhogy megállapodnék, de sőt a közel jövőben még hatalmasabb arányt fog ölteni.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYAJA.

Levelet vitt a posta.

I.

A doktorék kis zöldszalus házába
Levelet vitt a posta messzirtül.
Alkonyat volt már, lámpavilág égett,
Ott ültek bent, a kandalló körül.

Az öreg asszony bodros fejkötővel
S a doktor pápaszemmel homlokán
Hajszolták a mult fakóra vált álmát,
Mely átsuhant a csendes kis szobán.

S míg bontogatta a papirdarabkát,
Az öreg doktor reszkető keze,
Sápadtra vált az asszony szelid arca
És akadozott a lélegzete.

Vajjon honnan jön? Vajjon mi van benne?
Szomorúság, vagy örömhír talán?
Abból már sok volt, ez meg olyan ritka
Szokatlan vendég itt, e kis tanyán!

Az öreg asszony bodros fejkötőben
S a doktor pápaszemmel a szemén.
Soká tartott, míg kibetűzték végre:
„Jöjjenek! Liza haldoklik, szegény!”

Csak ennyi volt és több egy kis vonás se,
De hisz ennél több nem is lehetett!
S a két öreg csak bámult a papirra
S újra kezdték a furesa levelet.

... Feltűnt lelkükben mosolygós arczával;
A kitagadott, megszökött leány.
Szinésznő lett a messze idegenben,
És most haldoklik! ... így írják talán.

Óh, azóta a szomorú est óta,
Hogy kirepült a hűtlen kis madár,
Sokszor hallottak otthon is hirt róla;
Tudták, hogy hol van? Merre, mit csinál?

Azt vitte, vitte a dicsőség szárnya,
Magasztalták az arcát, énekét,
De odahaza nem beszéltek róla,
És száműzték a házból a nevét.

S most tévővázva, hol a kis papirra,
Hol egymásra néz a két jó öreg.
A férfi ajka kinosan megrándul;
Az asszony szemén egy csöp könny remeg:

Beteg a lányunk! Sugja elfuladva;
Meg is hal talán ... hallod-e apó?
Mégis csak a mi édes gyermekünk ő!
A mi testünköl, vérünköl való!

És selyemrojtos, régi mantile-jában,
— Az urán meg az ünnepi kabát
Az indóházhoz balag gyöngye lábuk,
A hóval fedett, csendes falun át.

S a kitagadott, bűnös rossz leányért
Az anya ajka halk imát rebeg,
S a doktor mondja: „Nem tudnak ott semmit,
Az én receptem, az gyógyítja meg!”

II.

A vendéglőben pezsg az élet árja
Csattogó szárnyán pajkos zene száll
És szem a szemnek suttagását várja
S a tömeg fölött egymásra talál.

Az ibolyáknak gyenge illatával,
A füst im lágyan, bizarran vegyül
E ködön egy kis ragyogás tör által,
S minden beszéd, érzés, a szembe gyül.

Egy kis asztalnál, hárman üldögelek,
Három barát, mind finom, szép gyerek.
Unott arccal és csendesen beszélnek,
S az egyik olykor, lanyhán fölnevet.

— Lacikám, mondja pajtására nézve —
— Uglátszik immár megjött az eszed.
Avagy ráuntál tán az elesent mézre is,
Nem izgat már, hát nem is élvezed.

Amaz legyint a gyűrűs szép kezével
És felbiggyeszti kissé ajkát:
„Elváltunk, tudod; csendben, szépszerével,
Szervusz kicsim! ... agyó! ... jóéjszaka!”

„Nem volt közöttünk se hatásos scéna,
Se lelketrázó, kinos jelenet,
Csak elszakadt egy gyöngye kis szál ezérna,
Hogy ilyen történt arról ki tehet?

Én eljöttem, ő nem marasztott többé,
Hiszen e mese olyan régi már,

Nincs ehhez mit hozzá tennünk. Az a szellem a mely az egész Zsilvölgyet áthatja, ellenállhatatlanul ragadja magával a legkisebb embert is. Minden téren *kell* hogy meglássék ennek a szellemnek a hatása. Olyan téren is, a mely — fájdalom — ez idő szerint nem áll a fejlődés azon fokán, a melyet mindenesetre megkívánhatnánk.

Az állattenyésztést értem.

A mi vidékünk nagymértékű legelőjével, bő és kitűnő vízzel, egészséges, állattenyésztésre kiválóan alkalmas klímájával valósággal predestinálva van arra, hogy állatkultúráról gondoskodjunk akkor, mikor ez a lakosságnak — úgy az őslakóknak, mint a települteknek — kitűnő jövedelmi forrást, megélhetést biztosítana. És mit látunk? Egyáltalán nincsen meg az, ami ezt megteremthetné. Nincsen meg a kedv. Vagy talán hiányzik a kezdeményező erő. Bár meg vagyunk győződve, hogy azt a felvetett nagyfotosságu eszmét mindenki *ilyennek* ismeri, tudja: mégis ezirányban eddig komolyabb, legalább mélyebbre ható kezdeményezés nem történt. Az őslakók apró állataikkal, szánalmas gazdasági tudásukkal valóban különös képet mutatnak. Évtizedek teltek el már, mióta a Zsilvölgy kincseit feltárták, ez irányban meg ugyszólván semmi sem történt. Pedig e völgy második kincse, második gyémántbányája úgyvélem, éppen ez az állattenyésztés lenne. Nem tartottuk szükségeltelennek erre rámutatni éppen ma, mikor a megélhetés, az anyagiak szűk volta miatt olyan nehéz. Az indított erre bennünket máskülönb, mert éppen a napokban volt szó állattenyésztésügyünk előbbviteléről egy szűkebb összefüvetelen, hol hathatós támogatás volt ígérve ez irányban olyan embertől aki nemcsak mondja azt a mit gondol, de teszi is azt a mit mond.

Állattenyésztésünk elhagyott állapotát nem lehet tétlenül nézniünk tovább. Az illetékesek figyelmét e helyen is felhívjuk erre. Vitassuk meg a dolgot és tegyünk valamit. Mert az idő eljött s kötelességünk megtenni azt, ami a *saját* előhaladásunk érdekében is történik. Tessék gondolkodni felette. És a gondolkodás után egy kis fölös munkával tessék előbbre vinni azt az ügyet, a mely nemcsak nemes, de ilyen, mondhatnánk, szűkös viszonyok között életkérdés is.

K. L.

Műkedvelői előadás Lupényban.

Fontos és valóban nemzeti missziót teljesít hazánk és nemzetünk eme utolsó védőbástyájában, egy lelkes kis csapat, mely az önművelés mellett, ezéül tüzte ki magának: a magyar nyelv ápolását, terjesztését. A míg egyrészt a célért lelkesedve küzdenek, addig a közönségnek élvezetes szórakozást nyújtanak.

Vezető nélkül küzdött, a kezdet kezdetével a lelkes kis csapat, míg hazafias lelkesülségből: Jancsó Lajos ny. adóhivatali ellenőr ur vette át a lupényi műkedvelők vezetését.

A szakértő vezetés, a lelkes odaadás és a végzetlen szorgalom gyümölcse volt, az a minden ízében kifogástalan előadás, melyet rendeztek a f. hó 4-én. Színer került, ez alkalommal Almási Tihamérnek: „A milimári” című népszínműve.

A vezetés, a próbákról kiszivárgott jó hírek, melyek az előadást megelőzték, akkora és intelligens közönséget vonzottak, hogy szűknek bizonyult a Mandl-féle vendéglő terme. Lupény község egész intelligenciája jelen volt az előadáson, s nem győzött eleget tapsolni a szereplőknek, s küldöttség által fejezte ki hálás elismerését úgy a szereplőknek: mint Jancsó Lajos urnak a kitűnő vezetésért.

A f. hó 12-én az előadást közkívánatra megismételni kellett.

Jelen volt tudósítónk az előadásról a következőkben számbol be.

Izléses díszletekkel felszerelt színpad. Zsufolt terem. Előkelő közönség. Már elég arra, hogy lelkesülést öntsen a bátor kis csapatba, mely nemzeti édes nyelvünk ápolása és önművelése czéljából állott a lámpák elé: Jancsó Lajos ur vezetése alatt.

A kiosztott szerepek jó kezekben. Kitűnő betanulás és rendezés gyakran feledtetni velünk, hogy csak műkedvelők állanak előttünk, kik közül többeknek még nem is anyanyelve: a magyar.

Az az utolsó végvár ott a felső Zsily partján, melyet az „urikány-zsilvölgyi bányatársulat” a közmívelődésnek épített, meghozta gyümölcsét.

Tíz év előtt még semmi sem volt itt. Egy-egy elhagyott Momerlán legeltette sovány kecskáját. Most pedig hazánk édes nyelvén csendül a dal.

A mai előadásra büszkén tekinthet a bányatársulat vezetősége. Ez az ő törekvésének gyümölcse.

A szereplők teljes ambícióval törekedtek közreműködni.

Schwemhammer Győző ur Boros pékmestere, nagy természetességgel volt alakítva.

Rebendis Anna k. a. Rebije, a szerető anya hű tükre volt.

Hirschfeld Béla Ferencze, kitűnő alakítás, mely és érzéletes játéka jutalmazva volt a közönség tapsai által.

Gila Mihály Sajtár majorosa érzéletes volt.

Kiváló dicséretet érdemel: Singer Zsiga, ki nehé szerepében az elcsapott ladinandot és a korhely nyegle frátert, sok természetességgel, ügyesen játszotta.

Az est fénypontja Gärtner Erzsike k. a. volt. A milimári nehé szerepét megépő ügyességgel és bájjal játszotta. Sok tapsot aratott nyílt színen is. Egyes jeleneteiben messze felől emelkedett a műkedvelők niveauján. Sok érzést, tudást és természetességet áruva el minden ízében gondosan betanult és előadott játékaival. Hisszük, hogy e nemes czél szolgálatában többször találkozunk még.

Kedves Anna k. a. Korcsák kormárosnéja Tini és Fini leányai: Csobánczy Lujza és Dávid Anna k. a. sok mulatságos pillanatot szereztek s együttes jeleneteikben tapsot is arattak.

Gelzer Engelbert kacagató Herschel agens volt, maskja és jargonja nevette.

Lerch József kárpitos a magánjeleneteiben kitűnő volt.

Despot Miklós Sorsl pinczére ügyes, Lerch Vilma Zsuzsi cselédje kedves.

Alakítás és öltözetében kitűnő volt mint pupák tót legény Csobánczy József Janója.

Ügyes korhely jogászok voltak kisebb szerepeikben: Jisa József, Csáky István, Roszprém Károly.

Az előadást táncz követte viradtig.

A közönség egy kellemesen eltöltött est emlékével távozott.

Csak előre! A viszontlátásig.

Tribun.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erzsébet napja.** Felejthetetlen királynénk áldott emlékének Erzsébet napján ünnepet szentel a magyar nemzet. A kit úgy szerettünk, aki nemzetének őrző, védő angyala volt, annak emlékét a gyászban egyesült millió szívek kegyelettel őrzik és magasztalják. Szárnyat ölt ma lelkünk vágyódása és felszáll buzgó imádsággal az Egek kárpitja fölé, hová Nagyasszonyunk elköltözött. Erzsébet napja mára, vasárnapra esvén holnap, hétfőn délelőtt lesz Petrozsényben a gyász-istentisztelet, mely után a tanintézetek növendékei ülik meg a gyászünnepet. Az állami népiskolában Kapeza Margit tanítónő tartja az ünnepi gyászbeszédet, a növendékek gyászadalokat énekelnek, alkalmi költeményeket szavalnak s az iskola ünnepe a Hymnus eléneklésével zárul.

— **Halálözás.** Hunyadvármegye ősi nemes családjainak egyik kiváló büszkesége: ponori Török Béla a vajdahunyadi kerület országos képviselője folyó hó 13-án meghalt Budapecsten. A mérhetlen csapás nemcsak a közvetlenül érintett s mélyen lesújtott családra hozott gyászt, hanem az egész vármegyét nagy veszteség érte a férfi kor a legszebb virágában korasírba hervadt, közszeretettnek s osztatlan tiszteltnek örvendett nemes lelkű férfinak kimultával, kinek hült porait f. hó 15-én a déli vónattal szállították Pujra s a róm. kath. templom szentélye előtt a fekete posztóval bevont templom hajójában felállított ravatalra helyezték, honnan 16-án d. e. 9 órakor megható gyászpompával Ponorra kísérték, hol földi maradványait a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. A gyászszerartást Jancsó Ernő a hunyadi róm. kath. egyházkerület főesperese vezette. A vármegye tisztí kara, élén a fő- és alispánnal, a vármegye előkelő-égei, a járások és vidék közsegei impozáns megjelenésükkel adtak kifejezést annak a mélyen érzett részvét-

Régi, de mégis új marad örökké.
Akár a dal, mit zeng a bus madár.

Hazug az élet! kezdi aztán újra
„Éljen a bor, az egyetlen való!”
A pohár nyakán reszket finom ujjá;
„Az üdvösségre ez a foglaló!”

S hogy kiüssza az utolsó cseppjéig,
Az aranyszínű, gyöngyöző italt,
A két szeme im mámorosan fénylik
S dudolgatja a csengő, játszi dalt.

De most a pinczér sugva fölé hajlik:
„Nagyságos uram, önnek e levél” ...
A férfi szíven gyorsan átnyíllalik,
Nem tudja, mitől, mégis szinte fél.

S míg bontogatja parányi kisével,
És olvassa a rövid levelet,
A másik kettő titkon összenézdel
És azután az egyik fölnevet:

— Laci, hát megint, megint ujakezded?
Mit ír az édes, siess, mondd hamar?
Hogy álltok már? Vagy ez még csak a kezdet?
Szép? szöke? barna? randevut akar?

— Tévedsz fiam, mondja az unott — halkan,
S nézegeti a gyűrűt a kezén; —
Oh, hogy kiszáradt egyszerre az ajkam!
A kis Lizácska, haldoklik szegény! —

„Irák, hogy menjek; könnyebb lenne neki
Az a borzasztó, végső pillanat,
De mit csináljak, ha megszűnne élni,
Mig csókolgatnám ajkát, azalatt!”

Hogy kicsi keze az én kezemben,
Hűljön ki lassan? ah, ez nem lehet!
A halált ugys örökké gyűlöltém,
S most közel érjen ez a lehetőség?

Mily édes lány volt, hogy követett engem,
A falujából, szüleitől el
De akkor ám még én is hön szerettem,
És nem törődtem mással, senkivel!

Sajnálom is, mert bizony nagy kár érte,
Micsoda vállak, hősizin test, kebel!
Pedig e földön sok gonosz nap érte
Szegény kis leány, másat érdemel!

„Hitvány az élet, fiuk, igyunk egyet
Éljen a bor, az egyetlen való!
Döre, aki e földön álmodt kerget,
Az üdvösségre ez a foglaló.”

III.

Az ernyős lámpa halavány világát,
A kis szobában félve hinti szét,
Oly rémes esend van, még egy légy se rebben.
Nem hallatszik egy árva szó beszéd.

A fehér ágyban lilom fehéren,
A kis Lizácska vergődik, piheg;

Szederjes ajka vonaglik a kintől,
Sovány kis teste már-már holthideg.

Oly gyöngye, bágyadt, alig mozdul néha,
Lehunnya megtört, fénytelen szemét,
Csak egy kicsinyke, rebbenő sóhajtas,
Emeli olykor vézna kebelét.

S a vázákban az elhervadt virágok.
Ugy tetszik, ók is sóhajtnak talán
S a csecsebecsék, édes apróságok,
A kicsi Liza tükrös asztalán.

Csak ő mosolyog az árva kis szobában,
Egy fényképről a délezeg, szép legény;
Oly hódítón, oly gondtalan — vidáman,
S a Lizácska haldoklik szegény.

De közeledő léptek zaja hallik.
És kinyílik az ajtó csendesen,
És mantile-jában, bodros fejkötőjével
Lábujjhegyen az anya megjelen.

Fölríad a lány habfehér ágyában,
Kiáltana, de nyelve oly nehéz!
„Laczi!” sóhajtja hangtalanul, lágyan
S megtört szeme a messzeségbe vész.

Nem látja meg a fáradt öreg asszonyt,
Ki csókolgatja sirva, szeliden.
„Szerelmem!” — sugja kékülő ajkával,
Egyet vonaglik, aztán elpihen.

A. N.

»««

nek, mely mely bánattal tölti el mindazok szívét, akik a boldogultat ismerték s benne a férfi-erények valódi mintaképét becsülték. A koporsójára helyezett koszorúk elhervadnak, a fájdalom könyeit felszárítja az idő, de áldott emléke él a nagy veszteséget érő szívekben. Ponor Török Bela 1871. április 21-én született Ponoron, hol édes atyja a járás főszolgabírája, tanulmányait a szászvárosi Kün-kollegiumban kezdte, a jogi pályára pedig a kolozsvári egyetemen készült elő. Egyetemi tanulmányai végeztével katonai kötelezettségének tett eleget és mint huszárnkéntes belépett a hadseregbe, hol hadnagyi rangot ért el. 1894. februárjában lett vármegyéknél a központi főszolgabírók közgazgatási gyakornoka, míg ugyanezen év októberében szolgabíróvá választották meg. 1895. augusztus 24-én a vármegye aljegyzője, majd 1899. január 4-én vajdahunyadi főszolgabíró, mely állásában folyó év januárjáig megmaradt, midőn is ugyanezen kerület egyhangú lelkesedéssel képviselőjévé választotta.

— **Áthelyezés.** Vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Salló Károly puji állami igazgató-tanítót hasonmódságban Petrozsénybe helyezte át s az itteni állami népiskola igazgatói teendőinek ellátásával megbízta.

— **Névváltóztatás.** Hurdú Áron Trifon petrozsényi rendőrmester, valamint kiskoru Ferenc és Eduard nevű gyermekeinek Hunyad-irra kért névváltóztatását a belügyminiszter 105677 számú rendeletével megengedte.

— **Határszéli rendőrség Petrozsényben.** Az 1906. év január 1-én életbe lépő határszéli rendőrség egy kirendeltségének székhelye lesz Petrozsény. A kirendeltség állani fog egy fogalmazó, egy segédfogalmazó, egy irodatiszt és egy szolgából. A hivatal elhelyezése kérdésének tanulmányozása céljából a f. hó 14-én közsé-
günkben jártak mint a belügyminiszterium kiküldöttei Kosztka Pál csendőr ezredes a belügyminiszterium csendőri osztályának vezetője, Vásárhelyi Gyula belügyministeri titkár és Balló Sándor csendőrszá-
dos. A miniszterium kiküldöttei Janza Vazul h. főszol-
gabíró fogadta, kik a délelőtti folyamán a Szurduki vámhivatalt tekintették meg és a vidék viszonyait tanul-
mányozták. A szurduki vámhivatal kirendeltségének ve-
zetője Riffler Ede m. kir. vámmellenőr szolgált a szük-
séges felvilágosításokkal, a melyek szerint a szurduki
szoroson a folyó éven rendes uttévéllel 12 ezer ember
jött és ment ki. Ide nyílenek számítva a turisták és
kirándulók, kik Pajusig mentek, kiknek száma több ezerre
megy. A forgalmat rendkívül megakadályozza azon kör-
ülmény, hogy a helyi hatóságok nem állíthatnak ki az
idegenek részére utlevelet, mely körülmény ha megszün-
nik az idegen forgalom meg fog kétszereződni, s ha a
baromfi és szárnyasok behozatala a vulkáni hágó helyett
melyet eddig is magyarázhatatlan okok akadályoztak, a
szurduki rendes utra terelődik, az évi személyforgalom
meg fogja haladni a 40—50 ezeret. Terv szerint a ha-
társzéli kirendeltséget a szurduki vagy Vulkánba akar-
ták el helyezni; hol a kinestárnak több rozoga épülete
van, azonban több társadalmi forgalmi és politikai ok
szólt a mellett, hogy ezen új hivatal Petrozsénybe he-
lyeztessék el. Folyó hó 14-én Sellyei Sándor minisz-
teri tanácsos, a belügyminiszterium határszéli rendészeti
osztályának főnöke Déván minden irányban információkat
szerzett, mely alkalommal vármegyének főispánja a ha-
tárrendőrkapitányság felállítására Petrozsényt hozta ja-
vaslatba és így Hunyadvármegye nemcsak határszéli
kirendeltséget, de határrendőrkapitányságot kap.

— **Meghívás.** A zsilvölgyi tanítók járásköre rendes
gyűlését f. évi december hó 2-án reggel 9 órától kez-
dődőleg fogja megtartani Lonyán az állami iskola tan-
termében. E gyűlésre a járáskör tagjait és a tanügy
iránt érdeklődőket szívesen hívja meg az elnökség. Tár-
gy-sorozat: 1. Gyakorlati tanítás. 2. Elnöki megnyitó és
elnökválasztás. 3. Jegyző és pénztáros esetleg alelnök
választás. 4. A tanítás megbeszélése. 5. Felolvasást tart
Tóth E. Janka lupenyi áll. tanítónő. 6. Károlyi Lajos
társ. tanító a tanügyi mozgalmról referál. Az új tanterv
megbeszélése. 7. Bako Lajos társ. tanító felolvasása.
8. Elnöki záróbeszéd.

— **Vonat elgázolás.** Sonka Abrahánné született
Andrej Mária zsily-korojesdi lakos Nika Györgyné és
Paronleszk Mária zsily-korojesdi barátnőivel egy kis vig-
napot csináltak a korojesdi Ungur című kocsmában.
Mikor az áldott italból kellő mennyiségűt beszédtek
Sonka Abrahánné a vasuti töltésen ballagot haza felé
nem is sejtve a közeli veszélyt, mely pőfékelve feléje kö-
zeledett. A részeg állapotban levő asszonyt a vulkán
felől jövő tehervonat gépe elütötte. Ejkendőjét letépve

azt Livazényig hurcolta s csak ott vette észre a vonat
személyzete, hogy utközben valami szerencsétlenség
történt. Nem sokára jelentette a 4-ik számú vonat őrt,
hogy egy nőt a vonat elütött és a súlyosan sérültet a
4-ik számú örházba szállított, a hol sérülései követke-
zőtében kiszendvedt. A kiszállítottak, hatóság emberei súlyos
koponya és bordatöréseket állapított meg, mely a halált
okozta.

— **Böcza János** volt petrozsényi gör. kel. tanítót
aki a Rosenberg Samu, ejtett életveszélyes testi sértés
elkövetése után Romániába szökött — a piskü állomás-
nál letartóztatta s a dévai kir. ügyészség börtönébe be-
szállította a csendőrség.

— **Magyar talpbőr kartell.** A jelentékenyebb ma-
gyar talpbőrgyárosok között mozgalom indult meg, mely-
nek az a célja, hogy az összes fajtákra tehát úgy vache
talpra, mint csavázott talpra és hulladéokra egy önálló
magyar árkartell hozzon létre. Olyan egyezményről van
szó, mely a minimális eladási árakat határozná meg.

— **A keztü drágulása.** A keztüárusok e napok-
ban értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a
bőrárak folytonos emelkedésére való tekintettel, a keztü
árát felemelik.

— **Folyékony ragasztó.** Folyékony dextrin enyv a
következő előírat szerint készül: 60 r. boraxot 420 víz-
ben melegítéssel oldunk, 480. világossárga dextrint 50 r.
glyesztet oldunk hozzá s folytonos kevergetés közben
teljes oldódásig hevítjük, az elpárolgott vizet hevítjük.
Az ily módon nyert enyv sokáig tiszta marad és igen
erős ragasztó képességű. Gyorsan szárad, de vigyazatlan
és 90-ot túlhaladó huzamos hevítésnél könnyen megbar-
nul és törekenynyű lesz.

Szerkesztői üzenet.

Gyászvirágok. Kolozs. Sajnáljuk, hogy a mély erzés-
sel írott alkalmi versek elkésve érkeztek. Ha lehet a
jövő számban közöljük.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

1521. szám

1905. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre
teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1905.
évi 14410 számú végzése következtében Dr.
Ábrahám József ügyvéd által képviselt Kohn Ka-
talin petrozsényi lakos javára, Czermán József
építész aradi lakos ellen 332 K. 43 f. s jár. ere-
jéig 1905. évi szeptember hó 23-án foganto-
sított biztosítási végrehajtás után le- és felülfog-
lalt és 630 K. — f.-re becsült következő ingó-
ságok, u. m.: cserép, füstni állás, fák és desz-
kák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró
1905. évi V. 1255 számú végzése folytán 332 K.
43 f. tőkekövetelés, ennek 1905. évi szeptember
15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és
eddig összesen 132 kor. 20 fillérben bíróilag
már megállapított költségek erejéig, Petrozsény-
ben Kohn Samu lakásán leendő megtartására **1905
évi november hó 30-ik napjának délutáni 2 órája**
határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándéko-
zók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizet-
és mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kie-
légítési jogot nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Puj, 1905. évi november hó 5.

Br. Bánffy Albert,
kir. bír. végrehajtó.

Eladó telkek.

Alulírottak Petrozsényben a Kálváriahegyen
közvetlenül az ut mellett lévő **416. □-öl telke**,
melynek hossza az élénk forgalmu közlekedési
utmentén 32 méter s melyen egy bő és jó vizű
kút is van, továbbá:

Ugyanott a kórház-kerttel határos **112 □-öl**
területű **telke** szabadkézből eladó.

A volt **PAGONYA KÁROLY**-féle házat meg-
vettem és előnyös feltételek mellet a Kendeffy-
utezában **egy nagy szobából, konyhából és kam-
rából álló lakást** bérbe adok.

Petrozsény, 1905. november hó.

Tutte József, kéményseprő mester.

Eladó ház.

Petrozsényben, a Kálvárián 878. sz. alatt
levő házamat telkestől és a hozzá tartozó gyü-
mölcsös nagykerttel együtt eladom.

3—3

TÓT, PÉTER, kárpitos-mester.

Értesítés.

Zongora hangolás és javításokat ju-
tányos díj mellett elvállal, továbbá hegedű
privát órákat ad és czimbalmot hangol
lelkiismeretesen,

SIMON A. RUDOLF, Vulkán.

TÖRLESZTÉSI JELZÁLOG KÖLCSÖNT

10.000 koronáig 6% -al
annál magasabb összeget 5 1/2% -al
40.000 koronán felül 5% -al

előleget értékpapírokra 6% -al
hitelt folyó számlában 6% -al

gyorsan és előnyös feltételek
o mellett közvetítünk. o

Betéteket 4 1/2% -os kamatozás mellett
o elhelyezzük. o

— Teljes tisztelettel —

Első erdélyrészi hiv. enged.

hitelközvetítő vállalat

GUTT TESTVÉREK

SZÁSZVÁROS.

Felvilágosítással szolgál köz-
napokon d. u. 5 órától 7 óráig,
vasár és ünnepnapokon egész
nap, a hitelközvetítő vállalat
= petrozsényi megbízottja =

MUNTYÁN TIVADAR

Lakása: zárdá-épület emeletén.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

